

Askere MİT formülü

Genelkurmay Başkanlığı'nın yasalaşmasını istediği 'Asker paketi' TBMM'ye gönderildi. TCK ve CMK'da yapılan değişiklikleri askeri yargı yasalarına taşıyan paketle oluşturulacak Askeri Hâkimler Kurulu (AHK) yeni atamalarla 'askeri yargıyı' yeniden dizayn edecek.

TSK, MİT'te olduğu gibi sivil mahkemelerde yargılanma taleplerinin özel izne bağlanmasını sağlayacak. Askeri yargıda görevli hâkimlerin sicil ve aranma açısından dokunulmazlıkları olacak. Askeri Hâkimler Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın içerdiği değişiklikler özetle şöyle:

SİVİLDE YARGILAMA İZİNİ

Askerlerin görevlerini yerine getirirken, görevin niteliğinden doğan veya görevle ilgili olmak şartıyla, görevin ifası sırasında işledikleri iddia olunan suçlardan dolayı adli yargının görevine giren konularda haklarında soruşturma yapılması, Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları için Başbakan'ın, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için İçişleri Bakanı'nın, diğer personel için Milli Savunma Bakanı'nın iznine tabi olacak.

AHK ATAYACAK

Askeri Hâkimler Kurulu, Milli Savunma Bakanı ile bakanın teklifi ve Başbakan'ın onayı ile 1'inci sınıf askeri hâkimler arasından seçilen 4 üyeden oluşacak. HSYK'ya Adalet Bakanı'nın başkanlık etmesi gibi, Askeri Hâkimler Kurulu'nu yönetmek ve temsil etmek üzere Milli Savunma Bakanı Kurul'a başkanlık yapacak. Askeri hâkimlerle ilgili, mesleğe kabul etme, atama ve nakletme, yıllık ve mazeret izinleri dışındaki her türlü izinleri verme, 1'inci sınıfa ayırma ve 1'inci sınıf olma, disiplin cezası verme ve disiplin cezalarını sicilden silme, görevden uzaklaştırma işlemleri bu kurulun görevi olacak.

ERBAŞLAR SİVİL CEZAEVİNE

Askeri şahıslar hakkında askeri ve adli yargı mahkemeleri tarafından hükmolunan hapis cezaları, askeri cezaevlerinde infaz edilecek. Ancak yükümlü erbaş ve erler hakkında, asker edilmeden önce işledikleri suçlardan verilen hapis cezaları, asker edildikten sonra işledikleri suçlardan verilen 1 yıl veya daha fazla süreli hapis cezaları, Adalet Bakanlığı ceza infaz kurumlarında çektirilecek. İnfaz sırasında tutuklu ve hükümlülerin üzerlerinde askerlik kıyafeti ve işaretleri bulunmayacak.

SEFERBERLİK VE SAVAŞTA CEZA

Türk Ceza Kanunu'nun hapis cezasının ertelenmesine ilişkin hükümleri, askeri suçlar hakkında da uygulanacak. Ancak "sırf askeri suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın 3 ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması, fiilin disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi veya birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması veya büyük bir zarar meydana getirmesi, fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi, daha önce sırf askeri bir suçtan dolayı mahkûm olunması" hallerinde hapis cezaları ertelenmeyecek. Buna göre verilecek ceza, suç seferberlik halinde işlendiği takdirde yarı oranında, savaş halinde ise bir kat artırılacak.

ÖLÜM CEZASI AYIKLANDI

Kıta, karargâh veya kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma, kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak suçlarını işleyen askeri şahıslar hakkında, TCK'nın bu suçlara ilişkin hükümleri uygulanacak. Askeri Ceza Kanunu'nda yer alan 'ölüm' cezaları, 'ağırlaştırılmış müebbet hapis' cezasına dönüştürüldü.

SİVİLLER SADECE SAVAŞTA

Askeri mahkemeler, asker kişiler tarafından işlenen askeri suçlar ile bunların asker kişiler aleyhine veya askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili işledikleri suçlara ait davalara bakacak. Bu kapsamda olsa dahi devletin güvenliğine, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlara ait davalar adliye mahkemelerinde görülecek. Savaş hali haricinde, asker olmayan kişiler askeri mahkemelerde yargılanamayacak.

İHANET SUÇLARI

Genelkurmay Başkanlığı'nın bulunduğu yerde kurulan askeri mahkemenin özel yetkisi, kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla general ve amiral rütbesindeki asker kişinin askeri yargıya tabi suçlarını, ayrıca Askeri Ceza Kanunu'nun "harp hıyaneti", "milli müdafaaya hıyanet", "milli mukavemeti kırmak" gibi suçlar, Genelkurmay Başkanlığı'nın bulunduğu yerde kurulan askeri mahkemede görülecek.

ÖNLEME ARAMASI

Tehlikenin veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla usulüne göre verilmiş askeri ceza mahkemesi kararı veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, komutanın yazılı emri üzerine, askeri mahallerde askeri hâkimler hariç kişilerin üstü, araçları, özel kağıtları ve eşyası aranacak, alınması gereken tedbirler alınacak, suç delilleri koruma altına alınarak kanun hükümlerine göre gerekli işlemler yapılacak.

ARANAMAYACAKLAR

Milletvekilleri, hâkimler, Cumhuriyet savcıları, askeri hâkimler, avukatlar, mülki idare amirleri ve Sayıştay meslek mensupları ile

uluslararası sözleşmelerle yetkileri tanınmış kişi ve kuruluşların temsilcilerinin üstleri ve eşyaları, ağır ceza mahkemelerinin görevine giren suçüstü halleri dışında elle aranmayacak. Aracının, dışarıdan bakıldığında içeriği görünmeyen bölümlerinin açılması istenemeyecek.